

Självklart om frihet?

Frihet är att alla får göra som de vill så länge inte någon skadar en annan. Rikedom är inte detsamma som frihet. Det är självklart för de flesta.

Att få handla så länge andra inte skadas utgör den optimala frihet som ger maximal frihet åt alla och inte bara åt några få. Full frihet betyder däremot att man får göra som man själv vill utan att någonsin tvingas att göra annorlunda av andra människor. Det är bara enväldiga furstar som kan ha en sådan frihet i ett land.

Frihet i vanligt språkbruk är *inte* att ha stora faktiska materiella valmöjligheter (s k "**positiv frihet**"). Att hävda detta är ett sätt att manipulera språkbruket för att anhängarna av socialt tvång skall kunna säga att de är *för* "verklig" frihet. Men då skulle Robinson Crusoe varit ofri medan den högt uppsatte slaven till en förnäm herre skulle varit fri! Orwells nyspråk: "Frihet är slaveri".

Ett antal kända citat om frihet illustrerar att "positiv frihet" inte är frihet:

*Han söker friheten,
som är så dyrbar,
som nog den vet,
som därför offrar livet.*
Dante Alighieri

*Den som inte är herre över sig själv
är inte en fri man.*
Meleagros

Frihet väger mer än silver och guld
Svenskt ordspråk

*De lycksaliga slaverna är frihetens
bittraste fiender.*
Marie von Ebner-Eschenbach

*Hellre vara en liten fågel i lunden än
en stor fågel i buren*
Franskt ordspråk

*En böna i frihet är bättre än konfekt i
fängelset.*
Engelskt ordspråk

Frihet går före pengar
Norskt ordspråk

*Unga tupper tycker inte om burar,
ungdomar vill ha frihet*
Svenskt ordspråk

*Att taga en rik hustru
är att mista sin frihet*
Svenskt ordspråk

*Bättre vara en fri luffare
än en fångad kung*
Danskt ordspråk

*För den som är född fri
är trälldomen svår*
Afrikanskt ordspråk

*Skön är friheten
när man brukar den
med hänsyn till andras rätt.*
Ryskt ordspråk

*Alla människor älskar friheten
och tycks sträva efter
att krossa den*
Voltaire

*Friheten eftertraktas av två skäl:
somliga vill ha friheten för att få vara i fred,
andra vill ha friheten för att få förtrycka andra*
Machiavelli

*Man kan inte skapa frihet för de fattiga
genom att skapa ofrihet för de rika*
Abraham Lincoln

*Guld har sitt pris,
friheten är ovärderlig*
Kinesiskt ordspråk

Den som tager gåvor, säljer sin frihet
Svenskt ordspråk

*Frihet är rätten att göra
allt som lagarna tillåter*
Montesquieu

*Frihet är det bästa ting,
där sökas kan all världen kring,
den frihet väl kan bära.
Vill du vara dig själver huld,
du älske frihet mer än guld,
ty frihet följer ära*
Biskop Thomas

*Människans frihet består inte i att hon kan göra vad hon vill.
Däremot i att hon inte är tvungen att göra det hon inte vill.*
Jean-Jacques Rousseau